

ευχή

ευχή κ. **ευκή, η**, ουσ. [*<αρχ. εὐχή*], η ευχή. (Ακολουθούν 37 φρ.)·

- *α στην ευχή!* ή *αί στην ευχή!* ανάλογα με το ύφος και τον τόνο της φωνής του ατόμου, εκφράζει έκπληξη ή αμφισβήτηση για καλό ή κακό· βλ. και φρ. *α στο διάβολο!* λ. *διάβολος*·

- *αί στην ευχή του Θεού!* βλ. φρ. *άντε στην ευχή του Θεού(!)*·

- *άντε στην ευχή του Θεού!* **α.** ευχετική έκφραση σε κάποιον που ξεκινάει για κάπου, που ξεκινάει για ταξίδι, να έχει την ευχή του Θεού: «άντε στην ευχή του Θεού και γρήγορα να σε δούμε πάλι!». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το *παιδί μου* ή το *παιδάκι μου*, όταν η ευχή δίνεται από ηλικιωμένο άτομο. **β.** απειλητική έκφραση με την έννοια φύγε από δω, ξεκουμπίσου, δίνε του: «άντε στην ευχή του Θεού, πριν σε πλακώσω στο ξύλο!». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το *ρε παιδί μου* ή το *ρε παιδάκι μου*, ενώ και για τις δυο περιπτώσεις η φρ. κλείνει με το *και της Παναγίας*· βλ. και φρ. *πήγαινε στην ευχή του Θεού(!)*·

- *άσ' τα να πάνε στην ευχή!* ηπιότερη έκφραση του *άσ' τα να πάνε στ' ανάθεμα!* Συνών. *άσ' τα να πάνε στο καλό(!)*·

- *άσ' το να πάει στην ευχή!* ηπιότερη έκφραση του *άσ' το να πάει στ' ανάθεμα!* (Λαϊκό τραγούδι: *θα σου κλείσω το στόμα με χίλια φιλιά και **ας πάν' στην ευχή** τα παλιά*). Συνών. *άσ' το να πάει στο καλό(!)*·

- *άσ' τον να πάει στην ευχή!* **α.** μην τον απασχολείς άλλο, άφησέ τον στην ησυχία του: «αφού δεν έχει σχέση ο άνθρωπος μ' αυτή την υπόθεση, άσ' τον να πάει στην ευχή!». **β.** (συμβουλευτικά ή απαξιωτικά για ενοχλητικό ή εριστικό άτομο) μην κάνεις φασαρία μαζί του, άσ' τον να φύγει, να ξεκουμπιστεί: «αφού βλέπεις πως είναι στραβόξυλο, άσ' τον να πάει στην ευχή!». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το *του Θεού* ή *του Θεού και της Παναγίας*. Συνών. *άσ' τον να πάει στο καλό(!)*·

- *είναι ευχής έργο*, δηλώνει ευνοϊκή εξέλιξη ή κατάληξη: «είναι ευχής έργο που επικρατεί ηρεμία στον τόπο μας || είναι ευχής έργο που αποτράπηκε ο πόλεμος || ήταν ευχής έργο που συναντηθήκαμε»·

- *έπιασαν οι ευχές μου* ή *έπιασε η ευχή μου*, πραγματοποιήθηκε αυτό που ευχόμουν: «ευχόμουν να προκόψει αυτό το παιδί κι έπιασαν οι ευχές μου || ευχόμουν να μπορέσει να βρει τη δύναμη να ξεκόψει απ' τα ναρκωτικά κι έπιασε η ευχή μου»·

- *ευχή γονέων πάρε και στα βουνά περπάτα*, το παιδί που παίρνει την ευχή το γονιών του, αντεπεξέρχεται πάντοτε τις δυσκολίες της ζωής, δεν έχει να φοβάται τίποτα· βλ. και φρ. *ευχή γονέων χτίζει παλάτια*·

- *ευχή γονέων χτίζει παλάτια*, το παιδί που παίρνει την ευχή των γονιών του, προκόβει πολύ στη ζωή του· βλ. και φρ. *ευχή γονέων πάρε και στα βουνά περπάτα*·

- *θα ήταν ευχής έργο*, θα επιθυμούσαμε πάρα πολύ να γίνει, να πραγματοποιηθεί κάτι: «θα ήταν ευχής έργο να σταματούσε αμέσως ο πόλεμος || θα ήταν ευχής έργο να βρισκόταν το φάρμακο κατά του καρκίνου»·

- *κάνε μια ευχή*, ευχήσου: «κάνε μια ευχή να γράψω καλά στις εξετάσεις μου!»·

- *κατ' ευχήν*, όπως το ευχόμαστε, όπως το επιθυμούμε, ευνοϊκά: «άνοιξε μια καινούρια επιχείρηση και όλα πάνε κατ' ευχήν»·

- *με την ευχή μου και πάνω απ' το κεφάλι μου*, έκφραση γονέα που δηλώνει τη συγκατάθεσή του στην πρόταση κάποιου να δεχτεί να παντρέψει, ιδίως κόρη, με τον υποψήφιο γαμπρό: «δουλεντάρικο και καλό παλικάρι είναι, τίμια και προκομμένη κόρη έχεις, τι λες, δεν τα στεφανώνουμε τα παιδιά; -Με την ευχή μου και πάνω απ' το κεφάλι μου»·

- με το δι' ευχών, με το τέλος κάποιας δουλειάς ή υπόθεσης: «με το δι' ευχών ήρθε αμέσως να πληρωθεί για τη δουλειά που μου έκανε». Από το ότι με τη φρ. δι' ευχών τῶν ἀγίων Πατέρων ἡμῶν..., τελειώνουν πολλές προσευχές· βλ. και φρ. στο δι' ευχών·

- να έχεις την ευχή του Θεού, να είσαι ευλογημένος από το Θεό, να έχεις την προστασία του Θεού: «όπου και να πας να έχεις την ευχή του Θεού». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το και της Παναγίας·

- να 'χεις την ευχή μου μέσ' απ' το βρακί μου, βλ. λ. [βρακί](#)·

- να με παρ' η ευχή! έκφραση εκνευρισμένου ή αγανακτισμένου ανθρώπου, που τα έχει με τον εαυτό του: «να με παρ' η ευχή, όλο βλακείες κάνω!». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει πάλι με το να με πάρει. Συνών. να με πάρ' η οργή! / να με πάρ' ο δαίμονας! / να με πάρ' ο διάβολος! / να με πάρ' ο κόρακας(!)·

- να παρ' η ευχή! (γενικά) έκφραση αγανάκτησης ή δυσαρέσκειας: «να πάρ' η ευχή, τίποτα δε δουλεύει σωστά σ' αυτήν την επιχείρηση!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το φτου και πιο σπάνια το που, ενώ είναι φορές που ακούγεται και φτου, που και η φρ. κλείνει πάλι με το να πάρει. Συνών. να πάρ' η οργή! / να πάρ' ο δαίμονας! / να πάρ' ο διάβολος! / να πάρ' ο κόρακας(!)·

- να σε παρ' η ευχή! έκφραση εκνευρισμένου ή αγανακτισμένου ανθρώπου, που τα έχει με κάποιον: «να σε παρ' η ευχή, σταμάτα επιτέλους αυτή την γκρίνια!». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει πάλι με το να σε πάρει. Συνών. να σε πάρ' η οργή! / να σε πάρ' ο δαίμονας! / να σε πάρ' ο διάβολος! / να σε πάρει ο κόρακας(!)·

- πήγαινε στην ευχή του Θεού! **α.** ευχή που δίνουμε σε κάποιον που φεύγει για κάπου, που ξεκινάει για ταξίδι, να έχει την ευλογία, την προστασία του Θεού. Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το και της Παναγίας. **β.** λέγεται και με επιθετική διάθεση: «πήγαινε στην ευχή του Θεού, ρε παιδάκι μου, γιατί θα σε πλακώσω στο ξύλο· βλ. και φρ. άντε στην ευχή του Θεού(!)·

- πού στην ευχή είναι! λέγεται για πρόσωπο ή πράγμα που αναζητάμε ή που περιμένουμε για αρκετό χρονικό διάστημα και για επείγουσα ανάγκη, χωρίς να γνωρίζουμε πού βρίσκεται: «πού στην ευχή είναι ο υδραυλικός, που κινδυνεύει να πλημμυρίσει όλο το σπίτι! || πού στην ευχή είναι το στιλό μου και δεν έχω να γράψω!». Συνών. πού στ' ανάθεμα είναι! / πού στα κομμάτια είναι! / πού στην οργή είναι! / πού στο δαίμονα είναι! / πού στο διάβολο είναι! / πού στο καλό είναι! / πού στον κόρακα είναι(!)·

- πού στην ευχή ήσουν! λέγεται απειλητικά ή επιτιμητικά σε άτομο που ψάχναμε επίμονα και δεν καταφέραμε να βρούμε, τη στιγμή που το χρειαζόμασταν ή που το περιμέναμε για μεγάλο χρονικό διάστημα: «πού στην ευχή ήσουν κι έφαγα τον κόσμο να σε βρω!». Συνών. πού στ' ανάθεμα ήσουν! / πού στα κομμάτια ήσουν! / πού στην οργή ήσουν! / πού στο δαίμονα ήσουν! / πού στο διάβολο ήσουν! / πού στο καλό ήσουν! / πού στον κόρακα ήσουν(!)·

- πού στην ευχή πήγε! (για πράγματα) πού εξαφανίστηκε: «πού στην ευχή πήγε το στιλό μου!». Συνών. πού στ' ανάθεμα πήγε! / πού στα κομμάτια πήγε! / πού στην οργή πήγε! / πού στο δαίμονα πήγε! / πού στο διάβολο πήγε! / πού στο καλό πήγε! / πού στον κόρακα πήγε(!)·

- πού στην ευχή πήγες! πού εξαφανίστηκες: «πού στην ευχή πήγες και σ' έψαχνα όλο το πρωί!». Συνών. πού στ' ανάθεμα πήγες! / πού στα κομμάτια πήγες! / πού στην οργή πήγες! / πού στο δαίμονα πήγες! / πού στο διάβολο πήγες! / πού στο καλό πήγες! / πού στον κόρακα πήγες(!)·

- πώς στην ευχή! **α.** έκφραση απορίας ή έκπληξης: «πώς στην ευχή τα κατάφερες κι ήρθες με τέτοιο παλιόκαιρο!». **β.** με ποιο τρόπο: «πώς στην ευχή ζούνε μέσα σε τόση φτώχεια!». Συνών. πώς στ' ανάθεμα! / πώς στα κομμάτια! / πώς στην οργή! / πώς στο δαίμονα! / πώς στο διάβολο! / πώς στο καλό! / πώς στον κόρακα(!)·

- σου αφήνω ευχή και κατάρα, βλ. φρ. σου δίνω ευχή και κατάρα·

- σου δίνω ευχή και κατάρα, έκφραση με την οποία δίνουμε την ευχή μας σε κάποιον, αν κάνει κάτι σύμφωνα με την επιθυμία μας, ή την κατάρα μας, αν κάνει το αντίθετο: «σου δίνω ευχή και κατάρα, αν βοηθήσεις αυτόν του

άνθρωπο, κάρβουνο να πιάνεις, χρυσάφι να γίνεται αλλιώς, χρυσάφι να πιάνεις, κάρβουνο να γίνεται»·

- *στείλε παπά μου την ευχή σου γίνεται; βλ. λ. παπάς·*

- *στην ευχή του Θεού (ενν. να πας), έκφραση αδιαφορίας σε κάποιον που για κάποιο λόγο μας ανακοινώνει πως θα αποχωρήσει από την ομήγυρη, από την παρέα μας, από τον χώρο που βρισκόμαστε: «αφού δεν πιστεύετε αυτά που σας λέω, θα φύγω. -Στην ευχή του Θεού»· βλ. και φρ. πήγαινε στην ευχή του Θεού. Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το και της Παναγίας·*

- *στο δι' ευχών, την τελευταία στιγμή: «πρόλαβε τ' αεροπλάνο στο δι' ευχών»· βλ. και φρ. με το δι' ευχών·*

- *τι στην ευχή! έκφραση εκνευρισμού ή δυσφορίας: «τι στην ευχή λέει τόση ώρα και δεν αποφασίζει να τελειώσει!». Συνών. τι στ' ανάθεμα! / τι στα κομμάτια! / τι στην οργή! / τι στο δαίμονα! / τι στο διάβολο! / τι στο καλό! / τι στον κόρακα(!)·*

- *τι στην ευχή έγινε! (για πράγματα) πού εξαφανίστηκε: «τι στην ευχή έγινε ο αναπτήρας μου!». Συνών. τι στ' ανάθεμα έγινε! / τι στα κομμάτια έγινε! / τι στην οργή έγινε! / τι στο δαίμονα έγινε! / τι στο διάβολο έγινε! / τι στο καλό έγινε! / τι στον κόρακα έγινε(!)·*

- *τι στην ευχή έγινες! πού εξαφανίστηκες: «τι στην ευχή έγινες όλο το πρωί και σε χρειαζόμουν!». Συνών. τι στ' ανάθεμα έγινες! / τι στα κομμάτια έγινες! / τι στην οργή έγινες! / τι στο δαίμονα έγινες! / τι στο διάβολο έγινες! / τι στο καλό έγινες! / τι στον κόρακα έγινες(!)·*

- *τι στην ευχή θέλει; έκφραση δυσφορίας για τον ερχομό κάποιου ανεπιθύμητου ατόμου: «σας ζητάει στο τηλέφωνο ο τάδε. -Τι στην ευχή θέλει μεσημεριάτικα;». Συνών. τι στ' ανάθεμα θέλει; / τι στα κομμάτια θέλει; / τι στην οργή θέλει; / τι στο δαίμονα θέλει; / τι στο διάβολο θέλει; / τι στο καλό θέλει; / τι στον κόρακα θέλει(;·*

- *τι στην ευχή κάνεις! έκφραση απορίας για κάποιον, που ασχολείται με πράγματα έξω από τις οδηγίες μας ή έξω από την ορθή διαδικασία ή εκτέλεση. Συνήθως η φρ. κλείνει με το εδώ ή το εκεί. Συνών. τι στ' ανάθεμα κάνεις! / τι στα κομμάτια κάνεις! / τι στην οργή κάνεις! / τι στο δαίμονα κάνεις! / τι στο διάβολο κάνεις! / τι στο καλό κάνεις! / τι στον κόρακα κάνεις(!)·*

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας